

Maandblad van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
gevestigd te Amsterdam

A. C. Kabboord:

Zig-zag zwervend door Zeeland

Op een vroege julimorgen vertrekken we op de solex uit Middelburg om een heerlijke landelijke tocht te gaan maken.

Bij het nog rustige station zwenken we rechts af, om vervolgens voorbij de molen het gebied van Welsinghe in te gaan.

Hier zijn we al helemaal buiten.

In de weilanden staan de hooioppers en een penetrante geur van hooi wierookt om ons heen.

Langs de meidoorns zwieren de zwaluwen en boven gindse bomen en struikgewas rijzen de torenspitsen van Souburg en Ritthem, omfloerst nog door de morgennevelen die al oplossen in de stijgende zon. Boven dit alles jubelt het loflied van de leeuwerik.

Bij het natuurreservaat 'Rammekenshoek' zijn de bermen vol kleurige bloemen; de zon tovert een diepgroene glans over het lover van het nog jonge bos.

Daarachter het oude fort Rammekens, dat daar ligt verdoken als een reusachtige sphinx in roerloze rust. Het ligt daar als een anachronisme dicht bij het moderne scheepsreparatiebedrijf 'Scheldepoort' aan de Sloehaven. Nat glibberig liggen de schorren, waarop wat tureluurs fourageren. Ver over de blauwige Schelde verrijzen vaag de contouren van Zeeuws-Vlaanderen. Op Zuid Beveland is een nieuw aangelegde weg, die nog niet is opengesteld voor het verkeer, maar we vergeten af te slaan

en rijden maar door tussen de vurige klaprozen die hier in weelderige overvloed de opgevoerde grond bedekken.

Onder gindse bomen dralen nog de nevelen, doorlicht van zonnespranken die wazig het lange gras omspoelen.

Aan de andere kant staat een vreemd vergroeide boom, die zijn takken uitspreidt alsof hij vluchten wil, weg van de 'Mee-stoof', waar eertijds verfstof werd bereid uit de wortels van de meekrap.

Het dorp 's-Herenhoek, met de markante toren, die ver in de omtrek zichtbaar is, ligt uitgestorven in het vroege uur; alleen de postbode maakt met volle fietstassen zijn morgenronde.

Prachtig gelegen zijn de rustieke boerderijen aan de weg naar Ovezande. De boomedijk, waar de vele gele aren van de agrimonie wuiven op het zoele zuchtje, reikt tot aan de zware lindeboom, die zijn vruchtentrossen koestert in de zonnewarmte.

Het heel oude kerkje van Ovezande ligt zo vredig temidden van de stille huisjes, waar in de tuintjes de goudsbloemen pronken. Juist komt een oud boertje op kousevoeten naar buiten en knikt in 't deurgat ons vriendelijk toe.

Waar aan de slootkant het witte geitje graast, bloeien de grote schermen van de valeriaan, evenals het mooie leverkruid. Ook wiegen alom de prachtig bloeiende aren van het timothégras.

Vlak voor Baarland ligt een woeste plek; daar zijn de geheimzinnige fundamenten opgegraven van 'De Hellenburg', een ridderskasteel uit de grijze oudheid.

In het dorp zelf staat de muziektent te midden van geurende rozen, terwijl in de vijver statig de zwanen drijven.

We naderen nu al meer de zeedijk; reeds zien we boven de dijkkrui uit de masten en de schoorsteen van de veerboot, die aan de steiger van Hoedekenskerke gaat meren. Dan opeens is de weg versperd; zo vlak bij het doel maken diepe kuilen en bergen grond elke doortocht onmogelijk. Er zit niets anders op dan een grote omweg te maken.

Eindeloos lang is de weg om de polder heen en als we eindelijk ter plaatse komen, vaart de boot juist weg.

Verder dan maar naar het veer van Perkepolder. Eerst langs een binnenweg naar 's-Gravenpolder en voorbij de lommerrijke kersenboomgaarden van Biezeling. Daarna onderlangs de massieve zeedijk bij Schore, waarop de schapen grazen. Een frisse zeewind golft er overeen en in de pasgemaade bermen wemelt het van de spreuwen.

Zo komen we bij de sluizen van Hansweert. Daar staat een fabriekje, uit welks schoorsteen met de rook een afschuwelijke stank naar buiten komt. Te voet over de sluizen, waar veel vertier is van binnenvaartschepen die het druk bevaren Zuid-Bevelands kanaal passeren. Rechts opent zich een ruim uitzicht over de brede Schelde.

Het lage vierkante Hansweertse torentje komt nauwelijks boven 't hoog geboomte uit; het lijkt een koning, omringt door een indrukwekkende lijfwacht.

Daarna komen we bij het dorp Kruiningen, waar die twee antieke houten molentjes staan, een paar juweeltjes. Trouwens bij al deze dorpen geven de molens een schilderachtig effect.

Daar waar de veerpont aanlegt staat een lange rij auto's te wachten; niet lang echter, want bij dit veer vertrekt er ieder half uur een pont. In de haven kreunt en knerpt

een baggermolen en petst plempend de opgedolven modder in een drijvende bak.

Nu het water laag is komt het dikke wier tapijt tevoorschijn dat over de glooiingstenen ligt gespreid.

Op de kleffe slikken lopen de kokmeeuwen naar iets eetbaars te zoeken.

Een Zuid Bevelands boertje met zijn fluwelen broek en ronde hoedje van velours leunt over het hek. Hij moet niet mee naar de overkant, maar kort zich alleen de tijd met op zijn gemak naar de drukte te kijken. Even later vertrekt de 'Prins Bernhard' en weldra zijn we midden op de Schelde.

De zon is intussen schuil gegaan achter grijze wolken. Nevels komen over de zandbanken en een somberheid ligt over het wijde water. De verspreide schepen vervagen in een trieste vochtigheid. Maar als we aan de overkant het Zeeuws-Vlaamse land betreden, schieten er weer lichtschampers door de scheuren en belichten een walletje dat zo overwoekerd is door kamillen, dat er geen groen meer te zien is. Voorbij Kloosterzande staan enige zware iepen, waarin een winterkoninkje zijn liedje schalt.

Aan het einde van de lange weg ligt het unieke stadje Hulst. Boven de fraaie poort staat de stadsmolen hoog op de wallen als een wachter. Eerst slaan we rechts af, om de vorderingen te bekijken bij de opgravingen van de Keldermanspoort. Het is heel interessant om te zien hoe dit imposante bouwwerk uit de bloeitijd van Hulst uit de grond tevoorschijn komt. Enige jaren terug maakte dit alles nog deel uit van de immense wallen en niemand vermoedde dat het er onder zat. Wel maakten de kronieken gewag van een waterpoort, maar de juiste ligging was onbekend; totdat het bij toeval ontdekt en aan de opgraving begonnen werd.

Door de drukke hoofdstraat bereiken we het marktplein. Maar dan zoeken we de stilte van de wallen op, waar we ons de heerlijke koeken, produkt uit een Hulster bakkerij, goed laten smaken. Wat is het hier rustig; we laten even de sfeer op ons

*Aan het einde van de lange weg
ligt het unieke stadje*

inwerken. Deze machtige wallen met de bastions omringen het gehele stadje en zijn begroeid met statige, eeuwenoude olmen. In de broeierige loomte van het mid-daguur hangt roerloos het dichte bladerdak. Beneden tussen het riet van de donkerspiegelende grachten, dommelen een paar eenden. Droefgeestig koert een tortel in een ontzaglijke beuk, die in gindse tuin domineert.

Niemand verstoort hier de rust; de volle zomer zweeft over de landouwen, die verstild sluimeren in de koesterende warmte onder de bleek-blauwe hemel.

Plots klinken de klanken van het carillon zilverig door de zinderende lucht.

Dromerig stappen we op en dalen af naar de Gentse poort, waarbij het beeltenis prijkt van de vos Reinaerd. Daarbuiten golft weer de drukte van het verkeer.

Op de weg naar Axel is het fietspad aan weerszijden rijkelijk met bloemen versierd; langgerekte borders begroeid met gloedvolle klapprozen en matwitte kamillen, waartussen het stralende geel van streepzaad en melkdistel. 't Is alles zo feestelijk fleurig en diep kleurig.

Bij Kijkuit gaan we door binnenwegen, tot we komen bij Luntershoek, een intiem plekje aan een oude kreek gelegen. Hoe enig mooi, deze gladde waterplas tussen zomen van riet, zich verliezend tussen de groene beemden. Verderop bij Othene is nóg een kreek; deze is diep en wijd, een brede scheur in het landschap. Vlakbij is de zeedijk en daarachter de Schelde, welke nu ultramarijnblauw ligt uitgestrekt in de heldere klaarte van de namiddag. Een frisse bries komt aanwaaien van ver uit de zee. In het gras sjirpen de krekels hun zomer-symphonie.

Een tegelpad langs de glooiing voert naar Terneuzen. Daar aangekomen, bespeuren we een leuke band en terwijl deze gerepareerd wordt, scharrelen we wat rond door de nauwe straatjes, waar de drukte heerst die kenmerkend is voor de marktdag.

Als we daarna afvaren met de boot, is er opeens een onweersbui, die ongemerkt is komen opzetten uit het zuid-oosten. Hoe somber lijkt nu het silhouet van Terneuzen tegen de dreigende achtergrond van deze inktzwarte lucht. Spookachtig wit rijst een stoomzuil aan de horizon bij het fabriekscomplex van Sas van Gent. De lichtboeien zijn gloeiende puntjes tegen deze donkerheid in de geladen atmosfeer.

Terwijl de vurige slangen der bliksem-schichten het sinistere zwerk doorklieven, bewegen hel-witte meeuwewieken op en neer, als verschrikt door het onheilspellende gebeuren.

Maar aan de andere kant, aan de einder, staan de hoge kranen van Vlissingen in een glanzend licht. Er is niets dat daar de vrede verstoort en blauwig kabbelt het wateroppervlak in wijde uitgestrektheid. Er vallen plots regendruppels op het dek van de boot, slechts even, want de bui

drijft met rommelend dreunen langs zij af over Vlaanderen, dat gelaten ligt onder de druk van het donkere dak . . .

Onder de passagiers zijn twee oude mannetjes, een paar rasechte 'overkanter's'. Ze vertellen elkaar krasse verhalen, gepaard met veelzeggende gebaren. De verweerde gezichten met een verholten guitige trek, zijn naar elkaar toegewend; de pet staat achteloos op het grijzende haar. Op een gegeven moment proesten ze het uit van de lach; niet luidruchtig, maar in een diepe leute om het eigen rake gezegde; de karakterestieke koppen vertrokken tot een grimas van duizend rimpels.

Een witte plezierboot snijdt rakelings de boeg van onze boot en nu duurt het niet lang meer of we leggen aan te Hoedekenskerke.

Als we het dorp doortrekken begint juist vanuit het leuke kleine torentje het klokje te kleppen. Het melodieuze geluid deint door de dreven; een oproep voor de avond-maaltijd.

De wegen voorbij Kwadendamme zijn bestrooid met vruchtpluis uit de canadese populieren; veel vluchtige vlokjes als van kapok liggen gespreid langs de graskanten. Reeds neigt de avond, maar nog draalt het matte zonlicht over de velden en speelt over het geel-groene vlas; de schaduwen rekken zich langer. Achter de glinsterende krekken, die nog zijn overgebleven aan de buitenzijde van de Sloedam staat, scherp afgetekend tegen de lichtende avondhemel, het sprookjesachtige silhouet van Veere, ééns de parel van Walcherens noordkust. Als we eindelijk langs de Arne Middelburg naderen, is er alleen nog een vurige, oranje-rosse streep boven de kim; een nagloed die toeft aan de randen der wolken . . .

Zo eindigt deze dag, zo vol van zomerse vreugden, en onder 't geklank van het klokkenspel, waarmee de Lange Jan ons verwelkomt, rijden we over de stationsbrug onze woonplaats weer binnen.

juli 1965